

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

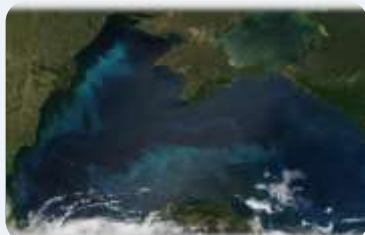
29. novembar 2013

BRISSEL ISPAO JANUKOVIČEVA MONETA ZA POTKUSURIVANJE SA MOSKVOU?

[ovde](#)

STRATEGIJA

[UKRAJINA – ENI – EDF ...](#)

[ROSNJEFT- ENI DOGOVOR](#)

[ARGENTINA ISPLATILA REPSOL](#)

[LUKOIL: NAFTA IZ IRAKA](#)

[AUSTRIJA U JUŽNOM TOKU?](#)

ANALIZA:
[POTENCIJAL EU ŠKRILJACA](#)

[KINA NE ŽELI GAS NATURAL](#)

[GASPROM NEĆE U RS?](#)

Informacije objavljene u ovom Pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave

Autor: Dušan Daković

KIJEV – Ukrajina je u sredu potpisala ugovor sa italijanskim Enijem i francuskim EDF-om o podeli proizvodnje (PSA) nafte i gasa iz istraživačkog bloka u ukrajinskim južnim vodama Crnog

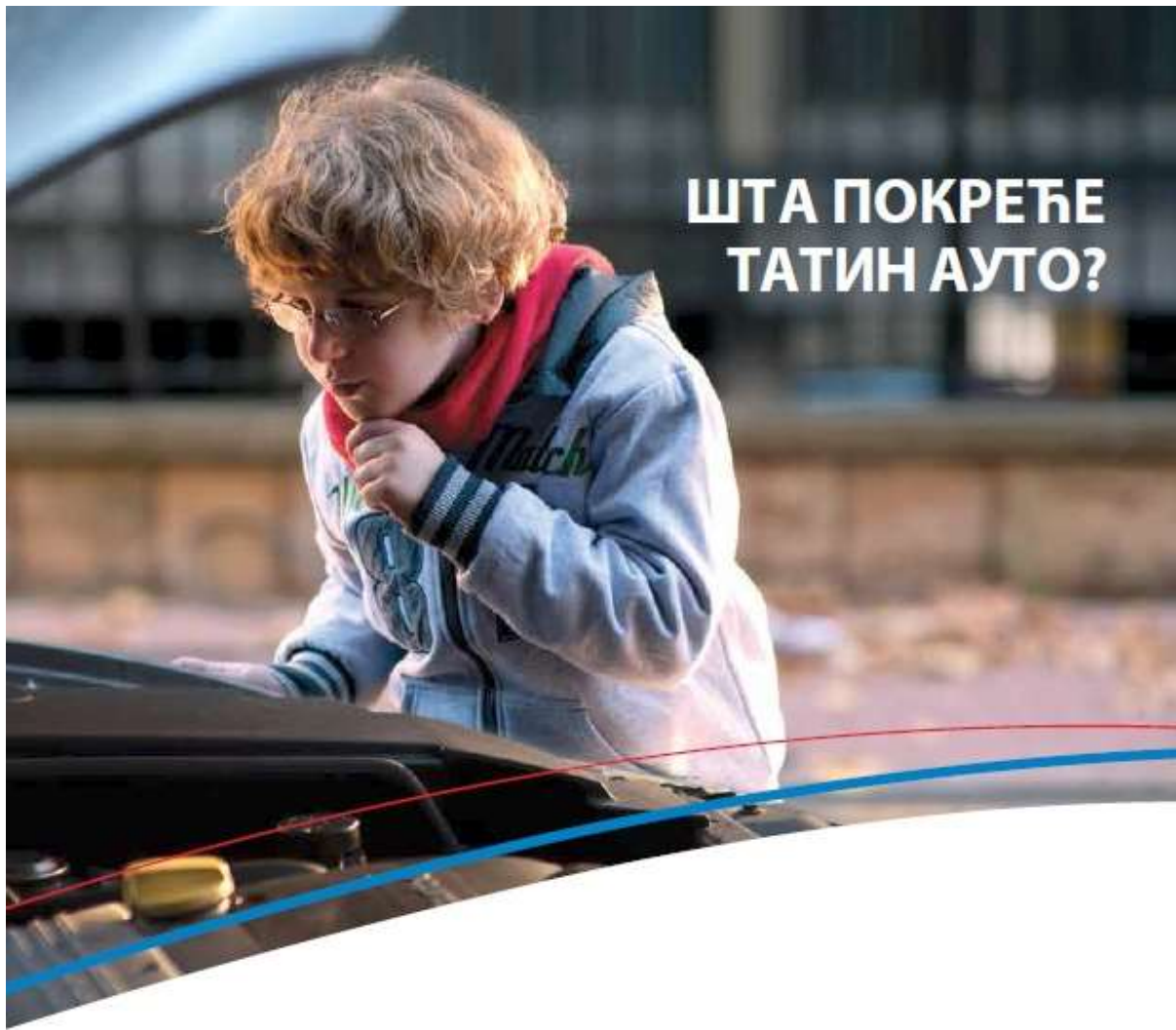
mora, saopšteno je iz kancelarije šefa države u Kijevu, prenosi **Sinhua**. Finansijski detalji ugovora nisu precizirani, osim saopštenja iz ministarstva energije u Kijevu da bi investicije u PSA za blok površine 1.400 m², istočno od Krima, mogle da donesu četiri milijarde dolara. Dan ranije **upstream** je javio da je Eni dobio udeo od 50% u bloku, u zajedničkom PSA ulaganju sa ukrajinskim državnim naftnim ulaganjem Nadra Ukrainy's Vody Ukrainy, filijalom Naftogaza, Chornomornaftgazom i francuskim EDF-om.

TRST – Rosnjeft i italijanski Eni postigli su 26. novembra dogovor o snabdevanju sirovom naftom

svojih rafinerija u Evropi, rekao je CEO ruske naftne kompanije Igor Sečín posle potpisivanja sporazuma u Trstu (foto), u okviru bilateralnog samita dveju zemalja. Dogovoreno je da Rosnjeft dostavlja milion tona nafte Enijevim rafinerijama u Nemačkoj i Češkoj, dok će italijanska kompanija dopremiti 400.000 tona sirove nafte Rosnjeftovoj rafineriji u Nemačkoj. Dve firme takođe planiraju investiranje u novi logistički centar kod Venecije.

Sečín je, takođe, rekao da postoji mogućnost da Rosnjeft uveća svoj udeo (od oko 21%) u italijanskoj rafineriji Saras, ako se sa tim složi vlada u Rimu. S druge strane, italijanski Enel je sklopio dogovor o saradnji sa Rosnjeftom u razvoju naftnih i gasnih polja van Rusije. **Reuters**

**ШТА ПОКРЕЋЕ
ТАТИН АУТО?**

Енергија живота

NIS

GAZPROM NEFT

MOSKVA – Ruski Rosnjeft kupio je dodatnih 6% udela u brazilskom naftnom projektu Solimoes (foto) od tamošnje kompanije HRT Participacoes em Petroleo, pa sada poseduje udeo od 51% u tom poslu u amazonskom basenu. Posao treba da se zatvori u januaru 2014., kada prethodno obezbedi saglasnost regulatora. **SeeNews** ne prenosi cenu posla.

MOSKVA – Rosnjeft očekuje da do 2019.-2020. dostigne proizvodnju od milion barela sirove nafte na dan u Venecueli, saopštio je CEO kompanije Igor Sečin posle prošlonedeljne posete partnerima kompanije u Latinskoj Americi. U Venecueli Rosnjeft i Gasprom njeft zajedno razvijaju projekat teške nafte Junin 6 u basenu reke Orinoko, gde Rosnjeft takođe učestvuje u projektu Carabobo 2. **Reuters**

MADRID – Odbor direktora španske naftne kompanije Repsol odobrio je u sredu „u načelu“ predlog kompenzacije koju je u ponedjeljak ponudila vlada u Buenos Ajresu kao rešenje spora nastalog eksproprijacijom 2012. Repsolovog kontrolnog udela od 51% u tamošnjoj naftnoj firmi

YPF. Odbor je saopštio da će početi razgovore sa argentinskom vladom radi pronalazjenja „poštenog i efikasnog rešenja“. Prema pisanju medija Buenos Ajres nudi kompenzaciju od ukupno pet milijardi dolara u obliku vladinih dolarskih obveznica. Repsol je svojevremeno tražio 10,5 mlrd.\$ i u junu ove godine odbio upola manju ponudu Argentine. **RTTNews**

OSLO – Šef ekonomskog odeljenja Međunarodne agencije za energiju (IEA) Fatih Birol kazao je u ponedeljak da u skoroj budućnosti ne očekuje vraćanje iranskog izvoza nafte na nivo pre sankcija (2,2 miliona barela na dan), ali bi politički dogovor zapada i Teherana od prošle nedelje trebalo da dovede do određenog sniženja cena nafte, ali ne na duži rok. U intervjuu za **Wall Street Journal**, on je rekao da za sagledavanje budućih efekata treba sačekati narednih šest

meseci. IEA računa na cenu barela od oko 100\$ u narednim godinama, rekao je Birol uz napomenu da ne isključuje njen kratkoročni pad na 50 do 60 dolara.

TEHERAN – Iran je počeo pregovore sa potencijalnim investitorima u njegov sektor energetike, rekao je za **Financial Times** tamošnji ministar nafte, Bijan Zanganeh (foto) u svetlu dogovora sa Zapadom o kontroli iranskog nuklearnog programa. On je rekao da se već sreo sa evropskim kompanijama i „posredno“ sa američkim grupama radi pripremanja dana kada bi im njihove vlade mogle dozvoliti ponovno investiranje u iranski naftni i gasni sektor.

Zanganeh je takođe rekao da ne očekuje od nedeljnog dogovora sa Zapadom neposredne efekte po povećanje izvoza iranske nafte. EU zvaničnici kazali su u ponedeljak da bi neke sankcije Iranu mogle biti popuštene u decembru, ali bi tek u januaru one stupile u dejstvo.

MOSKVA – LUKoil će krajem marta iduće godine „definitivno početi proizvodnju” iz ogromnog iračkog polja West Qurna-2, što će omogućiti kompaniji da više nego udvostruči proizvodnju sirove nafte u inostranstvu i nadomesti pad output-a kod kuće, rekao je na jednom skupu u središtu potpredsjednik privatnog ruskog naftnog velikana Andrej Gajdamaka. „U martu-aprilu imaćemo komercijalnu proizvodnju iz polja West Qurna-2”, rekao je on i ponovio da je cilj kompanije da u 2014. odatle dobija 120.000 barela nafte. Kao privatna kompanija, LUKoil prema novim ruskim zakonima ne može da dobije pristup novim offshore ruskim poljima, rezervisanim za državne firme, pa je prinuđen da se usmerava na teže dostupne izvore, kao i poslove van zemlje, pišu moskovske *Vedomosti*. Dnevna proizvodnja LUKoila pala je u 2012. 1,5%, na 1,8 miliona barela na dan (mbd), od čega je oko 110.000 bd dobijano van zemlje, mahom u Kazahstanu. Gajdamaka je rekao da će se taj udeo više nego udvostručiti u 2014. sa aktiviranjem polja u Iraku.

MOSKVA – Rusija mora da privuče inostrane investicije u svoj naftni i gasni sektor ako želi

dugoročno da održi proizvodnju, pokazuje analiza konsultantske firme Wood Mackenzie. Predstavljajući nalaze, čelnik upstream analitičkog sektora za Rusiju Ian Thom kazao je na jednoj konfeerenciji u Moskvi da ta zemlja daje 15% globalne proizvodnje nafte i gasa, a zahvata svega 7% investicija. Konsultant smatra da Rusija mora da se preusmeri sa konvencionalnih, na teže i skuplje dostupna ležišta nafte i gasa, što pretpostavlja osetno smanjenje poreskih zahvatanja za buduće investitore. Thom očekuje značajan rast ulaganja u nepristupačnije projekte nu narednih tri do pet godina i zlaganja do 100 milijardi dolara do 2025. *EnergyLiveNews*

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

Više je gorivo, bolji je i bolji motorizacija motora

GORIVO NOVE GENERACIJE

BEČ - Kompanija OMV AG pronašla je nekoliko investitora zainteresovanih da kupe njen udeo od 45% u nemačkom prerađivaču nafte Bayernoil Raffineriegesellschaft, saopštio je listu *Handelsblatt* CEO Manfred Leitner, ne objavljujući imena potencijalnih kupaca. Prema

industrijskim izvorima u Beču, udeo se procenjuje na 400 do 600 miliona evra, a insajderi procenjuju da bi posao mogao biti zatvoren pre kraja godine. Nemački prerađivač ima odeljenja u Vohburgu i Neustadtu u Bavarskoj sa ukupno 750 radnika.

OilVoice[®]

OSLO - Kompanija Statoil i američka Nacionalna vazduhoplovna i svemirska agencija (NASA) sklopile su sporazum o zajedničkom razvoju tehnologija kojima bi se norveški naftaš mogao služiti u istraživanju i proizvodnji nafte i gasa. Istraživanje nafte i gasa postalo je u poslednjoj dekadi do te mere tehnološki zahtevno da su potrebna nova rešenja, kazao je Statoilov potpredsednik za istraživanje, razvoj i inovacije. Ugovor Statoila i agencije NASA usmeriće se na područja super-računara, materijala, robotike, razvoja novih alata i komunikacije. *OilVoice*

LONDON – Evropski odbor za biodizel (EBB) pozdravio je (26/NOV) odluku Evropske komisije da uvede definitivne (umesto privremenih iz maja ove godine) anti-dampinške carine protiv, kako navodi, „nepoštenog uvoza“ biogoriva dobijenog od sojinog i palminog ulja iz Argentine i Indonezije. EBB konstatuje da se ovim uspostavljaju ravnopravni uslovi na svetskom nivou u oblasti trgovine biodizelom, dok je iz Argentine odluka nazvana „proizvoljnom“ i odrazom „predrasuda“ prema konkurentnijoj industriji. Konkurencija spolja je dovela do toga da je više od 50% evropskih kapaciteta za proizvodnju biodizela bilo poslednjih godina neiskorišćeno. Evropski proizvođači dobijaju biodizel prevashodno preradom uljne repe i sve više iskorišćenog ulja za kuvanje, što je osetno skuplje od prerade soje i palminog ulja. *Platts*

BEČ - Austrija će se možda obratiti Gazpromu s inicijativom o prelasku trase Južnog toka i preko teritorije te zemlje, izjavio je zamenik predsednika uprave Gazproma Aleksandar Medvedev, prenosi **RIA Novosti**. „Ako austrijska strana službeno potvrdi inicijativu, obavezno ćemo

razmotriti predlog", rekao je. Što se tiče mogućnosti uvođenja Južnog toka pod Treći energetske paket EU, „polazimo od toga da se njegova primena na infrastrukturne projekte, koji se ostvaruju na teritoriji EU uz sudelovanje ruskih investitora, mora, kao prvo, graditi uzimajući u obzir međunarodno-pravne obveze Rusije, EU i ostalih država i, kao drugo,

ne smeju se stvarati pravne kolizije, koje su povezane s različitim pravnim režimima", izjavio je Medvedev. Jedno od mogućih rešenja u nastaloj situaciji je sklapanje međunarodnog sporazuma između Rusije i EU preko-graničnoj energetske infrastrukturi.

KIJEV – Strategija Kijeva je da ispregovara sa Gazpromom pojeftinjenje ruskog uvoznog gasa na 250 - 260 dolara za 1.000 m³. Zauzvrat Ukrajina bi kroz trilateralni konzorcijum podelila sa Rusijom i EU kontrolu nad svojim gasnim

transportnim sistemom, ali uz garancije Rusije da tranzit ruskog gasa preko Ukrajine neće biti manji od 90 mlrd. m³ godišnje. Ukrajinski predsednik Viktor Janukovič je u intervjuu za ukrajinske TV kanale rekao da će isplativost ukrajinskog gasovodnog transportnog sistema biti dovedena u pitanje ako tranzit ruskog gasa padne ispod 60 milijardi m³. Ni ukrajinsko Ministarstvo energetike, ni Gazprom nisu želeli da komentišu ove informacije iz ukrajinskih novina. S druge strane, ruski predsednik Vladimir Putin je izjavio da Rusija nije razgovarala s Ukrajinom ni o kakvoj reviziji postojećeg gasnog ugovora posle odluke Kijeva da odloži potpisivanje ugovora s EU. **Oil and Gas Eurasia**

LONDON – Ako bi se proizvela petine od 54 biliona kubika procenjenih EU rezervi škriljnog gasa to bi do 2050. omogućilo otvaranje milion radnih mesta, uvećalo vrednost EU privreda za 3,8 biliona evra i snizilo cene prirodnog gasa za 14%, pokazuje novo istraživanje nezavisnih konsultanata Poyry Management Consulting i Cambridge Econometrics. Novi izvor energije mogao bi dodati vrednosti EU privreda između 1,7 i 3,8 biliona evra između 2020. i 2050, kao i da otvori 400 do 800 hiljada novih radnih mesta do 2035. i između 600 hiljada i 1,1 milion do

2050, kaže studija, rađena za potrebe Međunarodnog udruženja proizvođača nafte i gasa (OGP). Prema istom istraživanju, domaća proizvodnja mogla bi smanjiti zavisnost od uvoza gasa između 62% i 78% do 2035. Ovo je prva studija koja kvantifikuje efekte eksploatacije gasnih škriljaca u Evropi, sektoru čije je otvaranje pod pritiskom jake ekološke regulative. Prošlog meseca poslanici Evropskog parlamenta glasali su za donošenje novih EU zakona zahtevajući da istraživanje potencijalnih ležišta gasnih škriljaca bude podvrgnuto istoj regulativi vezanoj za zaštitu prirodne sredine kakva važi za ceo sektor bušenja nafte, što bi u povelju moglo da ubije razvoj tog energetskog segmenta. Britanija i Poljska žele da počnu široku primenu tehnologije drobljenja škriljaca, a zbog rizika po prirodnu sredinu protive se Francuska, Nemačka, Bugarska i Španija, piše **The Telegraph**.

MOSKVA – Francuski Total traži mogućnost zamene svog 25-procentnog udela u razvoju mega gasnog polja Štokman za udeo u nekom drugom Gaspromovom projektu, objavljuju u sredu moskovske **Vedomosti**. U opciji je planirani Gaspromov LNG baltički projekat u regionu Lenjingrad, saznaje list od jednog neimenovanog lica bliskog pregovorima. Obe kompanije odbijaju da komentarišu ovu informaciju.

MADRID – Kineska naftna prerađivačka kompanija Sinopec odbila je ponudu španskog Repsola da kupi udeo te naftne kompanije od 30% u tamošnjoj gasnoj firmi Gas Natural, objavio je 26. novembra madridski dnevnik **Cinco Dias**. List prenosi da Repsol razmatra razne opcije prodaje tog udela, moguće i nekolicini investitora i delom preko berze. Repsol očekuje da za udeo u gas Naturalu dobije nekih pet milijardi evra. Prošlog meseca kompanija Temasek, koja poseduje udeo od 6% u Repsolu, takođe je odbila da kupi 20% dela Gas Naturala, smatrajući da investicija nije atraktivna.

MOSKVA - Donji dom ruskog Parlamenta (Duma) izglasao je amandmane na Zakon o izvozu prirodnog gasa kojima se uvodi liberalizacija izvoza LNG-a za firme koje su od 1.1.2013. imale

licencu za korišćenje mineralnih resursa i za gradnju postrojenja za LNG, ili za isporuku LNG-a u takva postrojenja. Uz to, LNG će moći da izvoze i firme u kojima država ima više od 50% udela, pod uslovom da proizvode gas u ruskim teritorijalnim i arktičkim vodama ili u Crnom moru. Ovi propisi u praksi svode liberalizaciju izvoza LNG-a, pored Gszproma, još samo na

državnog naftaša Rosnjeft i najveća rusku privatnu gasnu kompaniju Novatek, kao i državnaog Zarubežnjefta koji tek planira strategiju izvoza LNG-a. Rusija planira liberalizacijom izvoza LNG-a udvostručiti udeo u globalnoj trgovini utečnjenim prirodnim gasom na 10% i da poveća udeo u prodaji gasa u Evropi sa sadašnjih 26% na 30% do 2020. godine, prenosi portal **Silobreaker**.

SLAVONSKI BROD - Gasprom neće kupiti rafinerije u Brodu i Modriči, kao ni Nestro petrol, jer im ta ulaganja nisu isplativa, objavljuje 27. novembra portal **SBPlus** iz Slavenskog broda pozivajući se na neimenovanog sagovornika upoznatog sa sadržajem ovonedeljnih razgovora između predstavnika Zarubežnjefta, Optima grupe i rafinerije sa vlastima Slavenskog broda (foto). Ukupan akumulirani gubitak Rafinerije porastao je na šokantnih 486 miliona KM.

Stručnjaci Gasproma su posle analize poslovanja pomenutih privrednih subjekata, zaključili su da bi kupovina nekadašnje Naftne industrije RS bila potpuno promašen poslovni potez. Gaspromu Rafinerija i nije bila bitna i da je do kupovine došlo, ona bi bila zatvorena. U toj kompaniji su razmatrali jedino mogućnost da preuzmu distributivnu mrežu Nestro petrola, ali i ta mogućnost je odbačena, budući da je mreža njenih pumpi veoma loše raspoređena. "Čak 50

odsto pumpi u okviru Nestro petrola je neproduktivno i potpuno neprofitabilno" - tvrde sugovornici. SBPlus, s druge strane piše da je "najvažnija informacija, koju su 'komšije' prenele slavonskobrodskim vlastima da nameravaju da završe 'gasifikaciju Rafinerije' do 15. decembra 2015. godine. Gas će, u Bosanski Brod, dolaziti preko Save, iz Slobodnice pa neće biti potrebno čekati krak 'Južnog toka', kazali su gosti iz susedstva", prenosi Portal.

BANJALUKA - Rešenje duga za isporučeni gas u periodu 1991 – 1995. preduslov je za otpočinjanje radova na kraku gasovoda Južni tok kroz Republiku Srpsku, rekao je 25. novembra Slobodan Puhalc, direktor Gas RES-a.

O ovom pitanju je sa Aleksejom Milerom, predsednikom Gasproma, u nedelju u Beogradu razgovarao i Milorad Dodik, predsednik RS, kada je dogovoreno da izgradnja započne u septembru naredne godine. Naime, potrebno je da BiH Gaspromu izmiri dug u visini od 105 miliona dolara, ali i rešiti klirinški dug Rusije prema BiH, od čega oko 45 miliona maraka otpada na RS. Dodik je nakon sastanka istakao da je jedan od modaliteta rešenja problema da deo duga RS bude uključen u udeo RS u samom projektu Južni tok. **Capital.ba**

SARAJEVO - U kompaniji BH-gas još nisu osigurali finansijsku garanciju za nabavku gasa od Gasproma za četvrti kvartal ove godine, potvrdio je za *Dnevni avaz* Mehmed Koldžo, predsednik Nadzornog odbora BH-gasa. Koldžo kaže da je uprava ove kompanije pre nekoliko dana poslala pismo molbe Gaspromu da garancija bude na osam umesto na prvobitnih 9,5 miliona dolara i čeka odgovor. Suština je da nam nedostaje, prema ovoj novoj varijanti, još pet miliona dolara kako bi garancija bila u potpunosti obezbeđena. Ako se ova situacija ne reši na vreme imaćemo velikih problema“, kaže Koldžo.

BUDIMPEŠTA - Kompanija MOL zatražila je od Međunarodnog centra za rešavanje investicionih sporova (ICSID) da počne arbitražu protiv hrvatske vlade zbog kršenja određenih obaveza i postupaka u vezi s MOL-ovim investicijama u Hrvatskoj, objavila je u utorak mađarska naftno-gasna grupacija na internet stranici budimpeštanske

berze. U saopštenju se dodaje da MOL, takođe ostaje "otvoren i za pregovore o sporu" s hrvatskom stranom. "MOL se odavno smatra strateškim partnerom hrvatske vlade ... pa u tom duhu traži prijateljsko rešenje svakog međusobnog spora ", kaže se u saopštenju. Dan kasnije, hrvatski pregovarač sa MOL-om, ministar privrede Ivan Vrdoljak ocenio je potez MOL-a „dokazom vrlo velike nervoze“ . „Ovakve nejasne, netransparentne, nedosledne poruke su možda i neki vid pritiska koji neće uroditi ničim drugim nego štetom za MOL-ove deoničare“, konstatovao je Vrdoljak i zamolio mađarsku stranu da jasno kaže šta su im ciljevi. „Hoćemo se suditi, ili ćemo se dogovoriti, ili ćemo pregovarati, ili će prodavati. Ovakve nejasne poruke nisu dobre za ozbiljne ljude kao što su kolege iz MOL-a - rekao je Vrdoljak. On nije želeo odgovoriti na pitanje novinara koji su sledeći potezi hrvatske vlade.

